

УКРАЇНА

(19) UA (11) 21317 (13) C2

(51) 6 C23C20/06, 18/12//B22D25/06,
B22C23/02МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

(54) СПОСІБ НАНЕСЕННЯ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНОГО ПОКРИТТЯ НА КОКІЛІ ДЛЯ ЛИТТЯ ЧАВУННИХ ПРОКАТНИХ ВАЛКІВ

(21) 97031065

(22) 11.03.1997

(24) 15.11.2000

(46) 15.11.2000, Бюл. № 6, 2000 р.

(72) Будагьянц Микола Абрамович, Гольдштейн Леонід Борисович, Балаклієць Ігор Альбінович, Філіпов Валентин Семенович, Сирота Олександр Олексійович

(73) Науково-технічне підприємство "Нові машини та технології"

(56) Авторське свідоцтво СРСР №1468650, МПК⁶ В 22 D 25/06, опубл. 30.03.89.

(57) Спосіб нанесення теплоізоляційного покриття на кокілі для лиття чавунних прокатних валків, що включає його підігрів і нанесення на робочу поверхню кокілю теплоізоляційного покриття за допомогою відцентрового розпорошувача, який переміщується у вертикальній площині, який **відрізняється** тим, що підігрів кокілю здійснюється до 50-90°C, а витрата теплоізоляційного покриття складає 0,257-0,78 л/с

при частоті обертання розпорошувача, яка обумовлена формулою:

$$n = \frac{f}{v},$$

де n - частота обертання розпорошувача, с⁻¹;

f - коефіцієнт = 0,35-0,42, см²/с²;

v - в'язкість теплоізоляційного покриття, см²/с

і швидкості переміщення розпорошувача уздовж робочої поверхні кокілю у вертикальній площині, яка обумовлена формулою:

$$v = \alpha k p,$$

де v - швидкість вертикального переміщення розпорошувача, м/с;

α - коефіцієнт витрати покриття, який залежить від температури кокілю і дорівнює 0,75-0,91;

k - коефіцієнт витрати покриття на одиницю площі кокілю, який дорівнює 0,636-0,42 дм⁻²;

p - витрата покриття, л/с.

Вінахід відноситься до ливарного виробництва, а саме до відцентрового лиття чавунних валків.

Відомий спосіб нанесення покриттів вручну за допомогою розпорошувача [1]. Таким способом одержують покриття товщиною 0,3-0,8 мм, при щільності покриття 1,1-1,25 г/см³.

Крім того, одержання рівномірного покриття та якісного покриття вручну практично неможливо.

Для одержання більш якісного покриття відомий спосіб підготування кокілів для виливки чавунних прокатних валків [2]. Прошарок теплоізоляційної фарби завдають відцентровою прямооточною форсункою з витратою фарби 0,023-0,070 л/с при частоті обертання форсунки 23,4-83,5 об/с і швидкості переміщення уздовж робочої поверхні кокіля 0,022-0,068 м/с. Даний спосіб дозволяє одержувати більш рівномірне покриття по площі робочої поверхні кокіля за рахунок його механізованого нанесення.

Недоліком даного способу є неможливість нанесення покриттів із відносно високою густиною і в'язкістю (паст та намазок).

Технічною задачею технічного рішення, що заявляється, є розробка способу нанесення теплоізолюючих покриттів на кокілі при литті чавунних прокатних валків шляхом регламентування параметрів нанесення покриттів, з забезпеченням рівномірного теплоізолюючого покриття по всій довжині робочої поверхні кокіля для сумішей, що мають різні склад наповнювача та в'язкість.

Поставлена технічна задача досягається тим, що кокілі підігрівають до 50-90°C, і завдають на його робочу поверхню за допомогою відцентрового розпорошувача, що переміщується у вертикальній площині, теплоізолююче покриття з витратою 0,257-0,78 л/с, а частоту обертання розпорошувача витримують співвідношенням:

$$n = \frac{f}{v},$$

де n - частота обертання розпорошувача, с⁻¹;

f - коефіцієнт;

ν - кінематична в'язкість теплоізоляційного покриття, в $\text{см}^2/\text{с}$.

Розмір коефіцієнта f визначений емпірично і складає $0,35 - 0,42 \text{ см}^2/\text{с}^2$.

Приведені значення коефіцієнта є істотно важливими для одержання якісного покриття. При значеннях коефіцієнта нижче нижньої межі, покриття одержують нерівномірним у зв'язку з тим, що суміш не встигає розподілитися по тарілці розпорошувача і вилітає "пакетами", що призводить до нерівномірності покриття по висоті. Якщо значення коефіцієнта вище верхньої межі, суміш вилітає з тарілки розпорошувача з великою кінетичною енергією, що призводить до зсуву попередніх прошарків наступними. У результаті покриття отримується нерівномірним по товщині.

Швидкість переміщення розпорошувача уздовж робочої поверхні кокілю у вертикальній площині витримується відповідно до формули :

$$\nu = \alpha k p ,$$

де ν - швидкість вертикального переміщення розпорошувача $\text{дм}/\text{с}$;

α - коефіцієнт витрати покриттів, що залежить від температури кокіля і рівний $0,75-0,91$;

k - коефіцієнт витрати покриття на одиницю площі кокіля - $0,36-0,42 \text{ дм}^2$;

p - витрата покриття, $\text{л}/\text{с}$.

Розміри коефіцієнтів α і k визначені емпірично.

Коефіцієнт α визначає розмір витрат суміші на обпливання і пропорційний температурі кокілю. Кожні 10°C температури кокіля понад 50°C збільшують коефіцієнт на $0,04$.

Значення коефіцієнта визначає якість покриття по довжині робочої поверхні кокілю. При значенні коефіцієнта k нижче нижньої межі, покриття отримується з напливами в зв'язку зі стіканням суміші. Якщо значення коефіцієнта k більше верхньої межі, покриття утворюється горбистим із несучільностями.

Таким чином, спосіб нанесення теплоізоляційних покриттів на кокілі, що заявляється в сукуп-

ності ознак, викладених у формулі винаходу, дозволяє вирішити нову задачу - одержати якісне покриття робочої поверхні кокілів для сумішей із різними фізичними властивостями.

Приклад. На робочу поверхню кокілю наносили теплоізоляційне покриття в'язкістю $0,032 \text{ см}^2/\text{с}$. Витрата покриття складає $0,45 \text{ л}/\text{с}$. Температура кокілю дорівнювала 80°C .

Необхідна частота обертання розпорошувача для одержання якісного покриття складала:

$$0,35 \div 0,42 \text{ см}^2/\text{с}^2 : 0,032 \text{ см}^2 =$$

$$= 10,94 \div 13,125 \text{ с}^{-1};$$

Швидкість вертикального переміщення розпорошувача уздовж робочої поверхні кокілю складала :

$$0,87 \times 3,6 \div 4,2 \text{ дм}^2 \times 0,45 \text{ л}/\text{с} =$$

$$= 1,4094 \div 1,6443 \text{ дм}/\text{с}.$$

Розроблений спосіб дозволяє використовувати суміші з в'язкістю від $0,011$ до $0,05 \text{ см}^2/\text{с}$, а в прототипі використання покриття з в'язкістю суміші більше $0,012 \text{ см}^2/\text{с}$ неможливо. Спосіб нанесення сумішей із розробленими параметрами нанесення дозволяє одержати рівномірне покриття на робочій поверхні кокілю, що у свою чергу забезпечує гарну поверхню виливка, дозволяє витримувати її товщину покриття й одержувати однакові умови охолодження і кристалізації та однакові властивості виливка.

Таким чином, запропонований спосіб дозволяє домогтися нанесення теплоізоляційних покриттів із різними фізичними властивостями і за рахунок цього одержувати виливки високої якості.

Джерела інформації, прийняті до уваги при розгляді матеріалів заявки :

1. Н.А. Будаг'янц, В.Е. Карский . Литі прокатні валки . Москва, "Металургія", 1983 р.

2. Авторське свідоцтво СРСР № 1468650, М. кл. В 22 D 25/06 опубл. 30.03.89 р. (прототип).

Тираж 50 екз.

Відкрите акціонерне товариство «Патент»

Україна, 88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101

(03122) 3 – 72 – 89 (03122) 2 – 57 – 03